

Werken volgens de methode Gewoon Gaaf

In maart van dit jaar stelde het Ivoren Kruis het stappenplan van de preventiemethode Gewoon Gaaf beschikbaar voor mondzorgpraktijken. Centrum Mondzorg Rolde startte twee weken daarna met de implementatie ervan. Praktijkeigenaar en tandarts-implantoloog Ingmar Jager vertelt over de ervaringen tot nu toe en geeft tips.

Uit het bekende onderzoek van dr. Erik Vermaire is gebleken dat Gewoon Gaaf (een patiëntvriendelijke naam voor de Nexø-methode of 'Non-operative caries treatment and prevention') voor 70% minder caviteiten kan zorgen door de nadruk te leggen op het stimuleren van goede zelfzorg bij de (ouders van) kinderen van 0 tot 18 jaar en door terughoudend te zijn met de boor. Het Ivoren Kruis

vertaalde de theorie naar een praktisch toepasbaar stappenplan.

Goede start

Centrum Mondzorg Rolde zette als een van de eerste praktijken in Nederland de stap naar implementatie. "Wij zijn een echte familiepraktijk en zien dus veel jonge patiënten. Met deze methode hopen wij, samen met de ouders en het kind, de algemene mondgezondheid van kinderen te kunnen verbeteren. We willen een slechte start voorkomen. Je moet bewustwording echt op jonge leeftijd 'aanleren', anders sta je al met 3-0 achter. Want probeer bij jongvolwassenen het gedrag nog maar eens te veranderen, dat is echt heel lastig", zegt praktijkeigenaar Ingmar Jager. Bij jonge patiënten zijn uiteraard ook de ouders een belangrijke factor: "We weten uit onderzoek in onze eigen praktijk dat ouders een zeer positieve attitude hebben als het om de mondhygiëne van hun zoon of dochter gaat. Dat er toch problemen ontstaan, komt vaak door onwetendheid. Zo weten veel ouders bijvoorbeeld niet dat je tot ongeveer tien jaar moet napoetsen bij je kind en dat een maximum van 7 eet- en drinkmomenten wordt geadviseerd."

Implementatie

Omdat Centrum Mondzorg Rolde een grote praktijk is met ruim veertig medewerkers, was het volgens Jager best een klus om Gewoon Gaaf goed te implementeren. "We vonden het belangrijk dat iedereen in het team met de methode aan de slag kon. Dat betekent dat alle mensen in de praktijk

het hoe en waarom van de methode moeten kennen en er het nut van inzien, zodat ze er op hun beurt weer gemotiveerd over kunnen vertellen aan de patiënten. De ene persoon vindt daar makkelijker een weg in dan de andere. Daarom hebben we een presentatie gegeven aan het hele team." Naast het informeren en motiveren van de medewerkers moest de route die het kind door de praktijk maakt bepaald worden: "Dus, wanneer ziet het kind welke behandelaar? Het was de eerste weken even zoeken naar de juiste manier. Voorheen kwamen ze twee keer per jaar op controle en bij Gewoon Gaaf is de afsprakeninterval individueel bepaald. Kinderen met een slecht gebit of slecht poetsgedrag lieten we al wel extra terugkomen bij de preventieassistenten voor een poetsinstructie en een plaque-score, maar met Gewoon Gaaf komen ze frequenter, soms om de twee maanden. Het afsprakenschema is gestructureerder. Er is ook extra begeleiding; we zijn nu veel actiever bij het achterhalen van de oorzaken van een slecht gebit en we betrekken de ouders er veel meer bij. Het proces loopt inmiddels eigenlijk vrij goed."

Communicatie

De praktijk heeft voor de start veel werk gemaakt van het informeren van de patiënten. "We hebben de ouders achtergrondinformatie gestuurd in onze nieuwsbrief, we hebben berichten op Facebook geplaatst er is een stuk in de krant geschreven. RTV Drenthe heeft het bezoek van een groep peuters van de kinderopvang aan de praktijk gefilmd en een aantal medewerkers geïnterviewd over Gewoon Gaaf. Kortom, we hebben op allerlei manieren de aandacht getrokken om het verhaal uit te kunnen leggen. Dat doen we ook in de praktijk. We vragen aan alle ouders of ze van Gewoon Gaaf gehoord hebben, of ze er nog vragen over hebben en we leggen uit wat het concreet betekent. Op onze website staat uitgebreide informatie, zodat mensen het terug kunnen lezen. Op deze manier werken we aan de bewustwording en vergroten we de betrokkenheid van de ouders." Ook is voor de start contact opgenomen met een aantal zorgverzekeraars. "We hebben CZ, Achmea en Menzis laten weten dat we met het project aan de slag zouden gaan en dus meer M-codes zouden gaan declareren. We hebben eigenlijk alleen maar positieve reacties gehad. De algemene strekking was: Wij ondersteunen dit, goed dat jullie met preventie aan de slag gaan en we wensen

jullie veel succes. Uiteraard verwachten zij op den duur wel minder declaraties van restauraties en fluorideapplicaties."

Kindvriendelijk maken

Naast ouders en zorgverzekeraars vormen de kleintjes de belangrijkste doelgroep. Om de methode voor kinderen leuk en aansprekend te maken, koos de praktijk ervoor om Gewoon Gaaf een kindvriendelijk 'smoel' te geven: het aapje Johnny Joker. Johnny Joker is een Nederlands initiatief dat zich richt op het aanleren van gezond gedrag bij kinderen door middel van *entertainment education*. Dat betekent dat voorlichting en amusement worden geïntegreerd in het streven naar gedragsverandering. "Wij willen ervoor zorgen dat kinderen graag naar de tandarts gaan. Daarom hebben we een

Motiveren kun je leren

Het Ivoren Kruis stelt dat Gewoon Gaaf best wat vergt van het inlevingsvermogen van mondzorgverleners. Het stimuleren van gezond gedrag en gedragsverandering zijn immers belangrijk bij een preventiemethode, maar dat is niet voor alle mondzorgverleners eenvoudig. Dyonne Broers van Stichting voor Bijzondere Tandheelkunde behandelt grote en kleine patiënten met een beperking en/of gedragsproblemen. Ze weet als geen ander wat de do's en don'ts zijn als het op motiveren van patiënten aankomt en heeft een belangrijk advies: "Veel mondzorgprofessionals wijzen nogal met het vingertje. Ze zeggen tegen een kind: "Als je zo doorgaat, krijg je gaatjes." En dat is begrijpelijk. Ik trap zelf ook nog wel eens in die valkuil. Niet omdat ik denk dat het goed werkt, maar als een gebit maar vies blijft, moet je voor je gevoel soms boos worden. Dreigementen werken alleen niet. Bovendien kijken kinderen niet naar de lange termijn, dus dat ze later gaatjes krijgen, zegt ze weinig." Hoe motiveer je dan wél? "Door het leuk te maken, positief te blijven en op het niveau van het kind te communiceren. Je doet het samen. Je legt niets op, maar zoekt samen met de ouders en het kind een oplossing. En je belooft alle kleine stapjes die goed gaan, bijvoorbeeld met een sticker of gewoon door een complimentje te geven. Bij SBT werken we met het boekje 'Johnny Joker houdt zijn kiezen op elkaar.' De kinderen lezen dat thuis en gaan ook aan de slag met een Johnny Joker poetssticker. Die werkt ontzettend goed. Elke keer dat ze een stickertje mogen plakken, voelt dat als een complimentje. Kinderen die goed gepoetst hebben, krijgen een Johnny-medaille en als het heel goed gaat, krijgen ze een knuffel: de ultieme beloning. Wij hebben voor deze methode gekozen omdat het een van de weinige boekjes over tanden poetsen is die kinderen niet bang maken. Er zijn vooral veel slechte boekjes over dit onderwerp. Bijvoorbeeld met grapjes over grote injectienaalden die kinderen onbedoeld bang maken. Bij Johnny Joker stap je in de leefwereld van het kind, het is grappig en er staan geen enge dingen in. Kortom, een mooie kindvriendelijke manier om Gewoon Gaaf in te vullen."

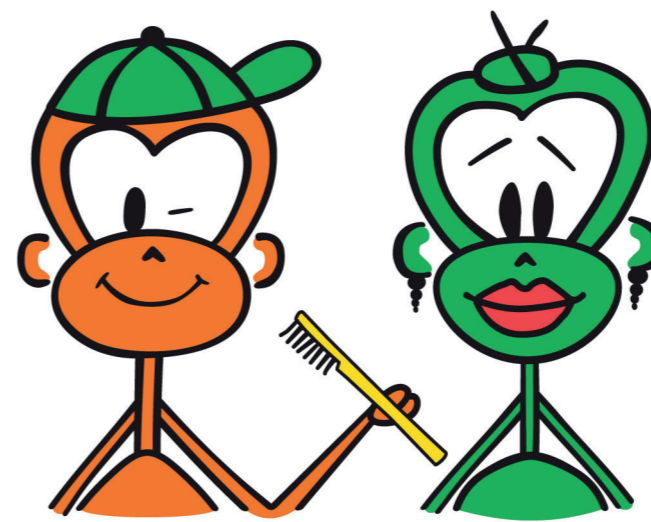

STAAT U GARANT VOOR DE BESCHERMING VAN UW PATIËNTGEGEVENS?

Informatiebescherming en Privacy zijn onder de nieuwe wetgeving extreem serieuze zaken geworden. En bovendien zo complex dat u het als zorgverlener nauwelijks meer kunt overzien. Maar als de gegevens van uw patiënten op straat komen te liggen, krijgt u het wel zwaar voor uw kiezen. Daarom is het goed om te weten dat Infomedics als enige factoringdienstverlener in de zorg door de hele keten heen Privacy Proof is. Wilt u precies weten hoe dat zit? Lees dan op onze website wat wij doen om de privacy van uw patiënten te garanderen. Of maak een afspraak voor een vrijblijvend adviesgesprek.

www.infomedics.nl/privacy | 088 6555 987

herkenbaar figuurtje aan Gewoon Gaaf gekoppeld. Kinderen herkennen deze vrolijke aap snel en bovendien spreekt de humor van Johnny Joker kinderen erg aan. Elk kind dat deelneemt aan de methode maakt eerst een afspraak bij de preventie-assistent voor een plaquescore en voorlichting. De kinderen krijgen dan een goodiebag met daarin het boekje *Johnny Joker houdt zijn kiezen op elkaar* en een poetssticker. Doordat ouders thuis uit het boekje voorlezen, stimuleren ze trouw poetsgedrag bij hun kind." De poetssticker werkt als een beloningssysteem. Hij kan op de spiegel geplakt worden en na elke poetsbeurt mag het kind een tand van Johnny 'schoon stikkeren'. Ook vrolijkt een grote banner van Johnny de behandelkamer op."

Spelenderwijs

Jager kan nog weinig zeggen over de resultaten van de preventiemethode. Er doen nu zo'n 140 kinderen aan mee en de reacties van ouders en kinderen zijn over het algemeen ontzettend positief. Hij adviseert praktijken die met Gewoon Gaaf aan de slag willen gaan, er vooral soepel mee om te gaan. Het is absoluut geen keurslijf. "Je bent vrij om er een eigen invulling aan te geven. Het hoeft niet te strak. Speel op het kind in. Doe het spelenderwijs. Als een kind angstig is, laat je het bijvoorbeeld over een maandje weer terugkomen. Als je het vertrouwen wint, kun je weer een stapje verder gaan. Het mooie aan Gewoon Gaaf is dat je er tandartsangst mee kunt voorkomen. Als het goed gaat, voorkom je cariës en vervelende behandelingen. Je tijdsinvestering betaalt zich uiteindelijk terug. Kinderen die tot hun achttiende een goed gebit hebben, hebben daar de rest van hun leven profijt van."

Meer weten over Johnny Joker?

Uit een recente pilotstudie onder 36 kinderen van vier tot en met zes jaar (Den Elzen, 2015) is gebleken dat het dagelijks voorlezen van het boekje 'Johnny Joker houdt zijn kiezen op elkaar' de attitude ten aanzien van tandenpoetsen, de belangrijkste voorspeller van de gedragsintentie, na een week al positief beïnvloedde.

Zoekt u leuke, verantwoorde communicatiematerialen voor uw jongste patiënten, zoals poetsstickers en -medailles?

Kijk op www.johnnyjoker.com of stuur een mail naar info@johnnyjoker.com.